1945 оной мартын 16
ПЯТНИЦА
№ 51 (4687)
Сэн 20 мүн.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Буряад-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон Б М А С С Р-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ О Р Г А Н

Верховно Главнокомандалагшын ПРИКАЗ

2-дохи Украинска фронтын сэрэгүүдые командалагша

Советскэ Союзай Маршал МАЛИНОВСКИДО

Фронтын штабай начальник

Генерал-полковник ЗАХАРОВТА

2-дохи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд Карпадай оной хада модотой газарта дайсанай эсэргүүсэл-нуга даража, мүнөөдэр, мартын 14-дэ ГРОН мү- дээрэ түмэрзамай шухала узел ба немецүүдэй аалгын газарай түшэг тулгууриин хүсэтэ пункт охо ЗВОЛЕН гэдэг городые эзэлэн абаба.

ЗВОЛЕН городые эзэлэн абахын түлөө болоһон лдаануудта генерал-лейтенант ЖМАЧЕНКО, гене-лейтенант ШАРАПОВ, генерал-майор РУМЯНЦЕВ, ерал-майор МЕРКУЛОВ, генерал-майор УМАН-ИЙ, генерал-майор ОБУЩЕНКО, полковник ЦАЛАЙ, ковник ВОЧКОВ, полковник САЖИН гэгшэдэй эгүүд; артиллериин генерал-майор КОРЕЦКИЙ, иллериин генерал-майор ПОПОВИЧ, полковник КИТИН, подполковник РЕЙТБУРГ, подполковник ЛЯКОВСКИЙ, подполковник СМИРНОВ, подпол-ник ГУБЕНКО, подполковник ЯРГИН, подполков-ВАСИЛЕВСКИЙ, майор ЩЕРБИН гэгшэдэй иллеристнүүд; танкова сэрэгүүдэй генерал-майор РАУСОВ гэгшын танкистнууд; авиациин генерал-ор КАМАНИН, полковник САПРЫКИН, полков-СЕМЕНОВ, полковник СЕМЕНКО гэгшэдэй лёт-ууд; инженерно сэрэгүүдэй генерал-майор ПЕТ-В, полковник БУДАРИН гэгшэдэй сапёрнууд ковник ГОРЕЛКИН, гүрэнэй аюулгүйе хамгаал-олковник КАРПОВ гэгшэдэй хэлхеэ-холбоошод гаржа гараба.

Иигэжэ туйлаһан илалтые тэмдэглэхын тулада ОЛЕН городые эзэлэн абахын түлөө болоһон лдаануудта үлэмжэ ехээр шалгарһан соединени-д ба частьнуудта "ЗВОЛЕНСКЭ" гэһэн нэрэнүү- олгожо, орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, мартын 14-дэ, 21 часта манай Эхэ оро- столица МОСКВА болбол ЗВОЛЕН городые эзэ- абаһ н 2-дохи Украинска фронтын шэн габьяата эгүүдтэ зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар арбан р дахин артиллериин буудалга хэжэ Эхэ оронойн- үмэнэһөө салют-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудые хэһэнэй ада ЗВОЛЕН городые сүлөөлхын түлөө болоһон лдаануудта хабаадалсаһан Таанарай хүтэлжэ бай- сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай хын түлөө болоһон байлдаануудта ами бэеэ үгэ- геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг?

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ тонилог!

Верховно Главнокомандалагша
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН

оной мартын 14. № 301.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Академик Филатов Владимир Петровичые Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай 1-дэхи зэргын орденоор шагнаха тухай

Советскэ медицинын хүгжөөхэ ытэ гайхамшагта габьяа гар- айнь түлөө, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ Улаан армиин боецүүд ба офицернүү- амжалтатайгаар эмшэлһэ- нь түлөө, түрэһөөр 70 наһа һэнтэйнь дашарамдуулан СССР-эй Медицинскэ Наукануу- дай Академиин бодото член ба УССР-эй Наукануудай Акаде- миин гайхамшагта офтальмолог ФИЛАТОВ Владимир Петровичые Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай 1-дэхи зэргын орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
оной мартын 14.

Советскэ Информбюроһоо

Мартын 13-ай оперативна мэдээнһээ

Мартын 13-ай туршада ДАНЦИГҺАА баруун-урдуур манай сэрэгүүд ВИСЛЫН зүүн эрьеые хойшоо зубшан доблолжо, РАЙМЕРСВАЛЬДЕ, НОЙТАЙХЕРВАЛЬДЕ, ФИРЦЕНХУБЕН, БРЕСКЕРФЕЛЬД, ПРАНГЕНАУ, НОЙКИРХ, ПАЛЬШАУ гэдэг һуурин газарнуудые эзэлбэ.

ГДЫНЬ городһоо баруун-хойгуур манай сэрэгүүд РЕДА, ПОЛХАУ, БРЕЗИН, ОСЛАНИН, РУТЦАУ, ГНЕЗДАУ, ШВАРЦАУ, ХАЛЛЕРОВО, ХЛАПАУ гэдэг һуурин газарнуудые эзэлбэ. Мартын 12-то энэ райондо 1.000 гаран немецкэ солдат болон офицернүүд плендэ абтаба.

1-дэхи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд КИСТЖИНЬ (КЮСТРИН) гэдэг город ба хэрэмые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта 3.000 гаран немецкэ солдат болон офицернүүдые плендэ абаа. Плендэ абтагшадай тоодо — КИСТЖИНЬ хэрэмэй комендант полковник КРЮГЕР гэгшэ бии.

Венгридэ БАЛАТОН нуурһаа зүүн-хойгуур ба зүүгээр немецүүд ехэнүүд гээлтэнүүдтэ орбо-шье һаа танкнуудай ба ябган сэрэгүүдэй томо хүсэнүүдэй атаканууды үргэлжэлүүлбэ. Мартын 12-то тус районда манай артиллериин буудалгаар 45 немецкэ танк болон самоходно ехэ буу үгы хэгдэһэн ба энээнһээ гадна, манай миинэ полинууд дээрэ дайсанай 50 танк болон самоходно ехэ буунууд гэмтэһэн ба таһарһан байна.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ тагнуулшадай бэдэрэлгэнүүд ба хэдэ-хэдэн пунктнуудта нютагай) удхашанартай байлдаанууд боло.

Мартын 12-то бүхы фронтнууд дээрэ 134 немецкэ танк болон самоходно ехэ буунууд гэмтэгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 37 самолёт унагаагдаба.

Мартын 14-эй оперативна мэдээн

Мартын 14-эй туршада КЕНИГСБЕРГҺЭЭ баруун-урдуур 3-дахи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд дайсанай сэрэгүүдэй зүүн Пруссиин булэглэлгые үгы хэхэ доблолтото байлдаануудаа үргэлжэлүүлжэ, ГРОСС КЛИНГБЕКК, ГРЮНВИЗЕ ЛАНК, БАРТЛАНГЕН, ХИРШГЕН, ХАНСВАЛЬДЕ, ГРОСС ЛЮДТКЕНФЮРСТ, ШЕНЛИНДЕ, КЕНИГЛИХ РЕГЕРСДОРФ, ХСЕНВАЛЬДЕ, БРАЙТЛИНДЕ, ЛИНГЕНАУ гэдэг һуурин газарнуудые ба ФОГЕЛЬЗАНГ гэдэг түмэрзамай станциие эзэлэн абаба. Тус фронтын сэрэгүүд 2.000 гаран немецкэ солдат болон офицерые плендэ абаа.

2-дохи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд карпат шадарай хада модотой газарта дайсанай эсэргүүсэлтые няга даржа, мартын 14-дэ ГРОН мүрэн дээрэхи немецүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг тулгууриин пункт болохо ЗВОЛЕН гэдэг город ба түмэрзамай шухала узелые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн ЛЕСКОВЕЦ МУСТЕВА, МОЗОЛЕВЦИ, ДОБРА НИВА, БАНСКА БЕЛА, ТЕПЛА, РЕПИШТЕ, ПОВАЖАН гэдэг һуурин газарнуудые эзэлэн абаһан байна.

Венгридэ БАЛАТОН нуурһаа зүүн-хойгуур ба зүүгээр манай сэрэгүүд дайсанай танкнууд болон ябган сэрэгүүдэй атакые амжалтатайгаар сухарюулан сохибо. Энэ оршондо мартын 13-ай байлдаанда манай артиллериин буудалгаар 39 немецкэ танк ба самоходно ехэ буу үгы хэгдэһэн, энээнһээ гадна, манай миинэ поли дээрэ дайсанай 46 танк ба самоходно ехэ буу гэмтээгдэһэн байгаа.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ бага зэргын удхашанартай байлдаанууд ба тагнуулшадай бэдэрэлгэ болоо.

Мартын 13-да бүхы фронтнууд дээрэ 137 немецкэ танк ба самоходно ехэ буу гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 37 самолёт унагаагдаба.

Манай авиаци Венгридэ Веспрем гэдэг түмэрзамай узелда доблолго хэбэ

Мартын 13-ай һүни манай хүндэ бомбардировщигууд Венгридэ Веспрем гэдэг түмэрзамай узелда доблолго хэбэ. Бомбодолгын эсэстэ түмэрзамай узел дээрэ хүсэтэ тэһэрэлгэнүүдтэй түймэр гараһан байгаа.

★ ★ ★

◆ Кенигсбергһээ баруун-урдуур 3-дахи Белорусска фронтын сэрэгүүд доблолтото байлдаануудые хэбэ. Далайда хашагдаһан немецкэ сэрэгүүд Зүүн Пруссиин өөһэдынгөө гарта үлэһэн участогаа алдангүй барихын тулада айхабтар ехэ хүсэлэлгэ гаргана. Немецүүд траншейнүүдэй пэмэлтэ лининүүдые малтажа, бүхы һууриин газарнуудые бэхэжүүлээд, тэдэнүүдэй түрүү захадань орохо замуудые үргэлжэдэнь шахуу минировалоо. Бороо орһон ба дулааралгын эхилһэн дээрэһээ саһан өхөөр хайлаба. Пабтар газарнууд бүхы үһанда абтаа. Артиллериин хүсэтэ буудалганууудаар дэмжэгдэһэн, советскэ частьнууд айхабтар шанга байлдаа хэһэнэй эсэстэ урагшаа дабшажа, эсэргүүсэлтын шухала узел болохо Ланк гэдэг һууриин газарһаа немецүүдые намнан гаргаа. Ондоо нэгэ участок дээрэ манай ябган сэрэгшүүд Браунсберг городһоо зүүн урагшаа 9 километртэ байһан Фогельзанг гэдэг түмэрзамай станциие эзэлэн абаа. Нэгэ үдэрэй байлдаануудта дайсанай 4.000 гаран солдат болон офицернүүд үгы хэгдэбэ. Фронтын сэрэгүүд немецүүдһээ 50 ехэ буу, 23 миномёт, 160 пулемёт болон ондоо трофей булян абаһан байна.

ЗҮҮН ПРУССИ. Кенигсбергһээ зүүн урдуур. Лейтенант А. Асонычевай автоматчигууд һууриин газарай түлөө байлдаа хэжэ ябана.

Л. Деренскиин фото. (ТАСС-эй фотохроника).

◆ 2-дохи Украинска фронтын сэрэгүүд Карпат шадар ябуулгаа хэжэ байлдаатайгаар урагшаа дабшана. Мүнөөдэр манай сэрэгүүд Грон мүрэн дээрэхи немецүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг тулгууриин пункт болохо Зволен городые эзэлэн

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

Советскэ Информбюроhоо

(Yргэлжэлэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

абаа. Тус городто орохо холын ба ойрын замуул дээрэ дайсан бэлбол бухэ хамгаалга тухеэрhэн байгаа. Хадын хажуу талаар немецууд артиллерийскэ позицинуудые ба пулемётно yүрнүүдые тухеэрээд, тэндэhээ городто орохо замуудые буудажа байгаа, бухы замууд танк унагааха yргэн нүхэнүүдээр хаагданхай байhан байна. Энэ оршондо дайсан болбэл ябган сэрэгэй томо хүсэнүүдые ба олон самоходно артиллери суглуулаа. Yсэд шанга байлдаа хэhэнэйнгээ hүүлээр советскэ частьнууд дайсанай эсэргүүсэлтые нуга даража Мотев гэдэг hуурин газарые эзэлээд, Зволен гэдэг түмэрзамай станцида сүмэрэн оробо. Горэдой үйлсэнүүдээр байлдаан болоо. Немецууд байдалаа hэргээхые hэдэжэ, хэдэн дахин контратака хэбэшье hаа амжалта туйлажа шадаагүй. Сохилтонуудаа улам ехэдхэжэ манай сэрэгүүд дайсаниие Грон мүрэнэй саада тээ гартар намнаад, Зволен городые эзэлбэ. Городто орохо замууд дээрэ ба тэрээнэй үйлсэнүүдээр дайсанай олон үхээр үлөө. Булягдан абтаhан трофей ба плендэ абтаhан хүнүүд бии.

Зволен гээшэ дүрбэн түмэрзамай ба хэдэн шоссейнэ харгынуудай бэлшэр болохо юм. Тус городто түмэрэй рудае болбосоруулха ажаүйлэдбэриин предприятинууд бии. Энэ оршоной газар түмэрэй рудагаар баян юм.

◆ Венгридэ Балатон нуурhаа зүүн-хойгуур ба зүүгээр манай сэрэгүүд немецүүдэй атакые амжалтатайгаар сухарюулан сохибо. Дайсан бэлбол гээлтэдэ оролгоёо тоонтүйгөөр танкнууд ба ябган сэрэгүүдые байлдаанда оруулна. Манай частьнууд бухы түхэлэй буунуудай буудалгаар атака хэжэ ябаhан немецүүдэй зэргын дотор хооhололто хэжэ, дайсанай түрилтые эрэлхэгээр сухарюулан сохино. Мүнөөдэр нэгэ hуурин газарай түлөө айхабтар шанга байлдаанууд болобо. Немецкэ танкнууд ба ябган сэрэгүүд хүндэ гээлтэдэ орожо байжа тосхондо сүмэрэн орожо шадаа. Yйлсын байлдаанда советскэ артиллеристнууд, бронебойщигууд ба буушад 600 гаран гитлеровецүүдые хюдажа, 24 танк, 3 самоходно ехэ буу галдаhан ба гэмтээhэн байна. Yдэшэлэн тээшэ манай частьнууд контрсохилтоороо hуурин газарhаа немецүүдые намнан гаргажа байдалаа hэргээгээ. Ондоо нэгэ участок дээрэ гвардиин младша лейтенант Мыльников түрүүтэй 23 советскэ бэецүүд дайшалхы hахюулда байhан юм. Дайсан болбол энэ рубежые эзэлэн абахые hэдэжэ гурба дахин атака хэhэн байгаа. Немецүүд советскэ боецүүдые бэhэлөө, тиихэдэншье советскэ бэецүүд урдынгаа янзаар үсэд шангаар тулалдаагаа үргэлжэлүүлээ. Советскэ сэрэгшүүд дэмжэлгын хүрэжэ ерэтэр өөhэдынгөө рубежые алдангүйгөөр хамгаалба. Гвардейцүүдэй позицинуудай урда дайсанай 100 гаран үхээр тоологдобо. Нэгэ газарта манай бага хан булэг бэецүүд үhан рубежын гарсые hахижа байhан юм. Немецкэ танк ба хоёр самоходно ехэ буу энэ гарса тээшэ сүмэрэн орохые hэдэбэ. Ахалагша лейтенант Иваницкий гэгшэ танкда эсэргүү гранадаар дайсанай танкые гэмтээгээ. Сержант Бессаров гэгшэ танк буудаха буугаар дайсанай ехэ бууе галдаа, тиихэдэ улаанармеец Фалюнов гэгшэ шадамараар граната шэдэжэ дайсанай хоёрдохи ехэ бууе гэмтээбэ.

1-дэхи Белорусска фронт дээрэ манай авиаци дайсанай эсэргүүсэлтэ ба тэдэнэй зам харилсаанда сохилтонуудые хэбэ. Одерэй алагта атаарай тагнуул хэжэ хэдэн ехэ баржануудые элирүүлhэн байгаа. Удангүй тэндэ капитан Пронин түрүүтэй манай штурмовигууд гаража ерээ. Советскэ лётчигууд 200 гаран немецкэ солдат ба офицер, 30 автомашина ба 7 ехэ буугай тээлгэтэй байhан баржые уhанда шэнгээбэ.

Москва, Кремль.

Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал нүхэр СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович! Фашистскэ арьяатаниие өөрынь нүхэн соо эсэслэн бута сохижо, Берлин дээрэ илалтын туг мандуулха Улаан Армиингаа ябалалда туhаламжа үзүүлхэ гэhэн бухы арадуудай хүдэлөөндэ оролсожо, Улан-Удэ городой Железнодорожно районой осоавиахимай члецүүд өөhэдынгөө нөөсэлгэhөө сэбэр мүнгөөр 41.000 түхэриг ба гүрэнэй урьhаламжын облигациаар 70.900 түхэриг «Бурят-Монголой осоавиахимовец» гэжэ танк бүтээлгэдэ оруулба. Зөөри суглуулга үргэлжэлhөөр.

Түрэл Иосиф Виссарионович! Манай Эхэ ороной арадуудай зол жаргалай түлөө өлүүр мэндэ олон-олон жэлдэ ажаhуухыетнай хүсэнэбди.

Осоавиахимай Железнодорожно райсоведэй түрүүлэгшэ
ЗАЙЦЕВ.
Райсоведэй оргбюрогой члены:
ЧУДАК.
БЕЛЯКОВ.
ЧЕРНЕЦКИЙ.

Улан-Удэ.

Осоавиахимай железнодорожно райсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр ЗАЙЦЕВТА райсоведэй оргбюрогой члены: ЧУДАКТА БЕЛЯКОВТО ЧЕРНЕЦКИДЭ

«Бурят-Монголой осоавиахимовец» гэжэ танк бүтээлгэдэ мүнгөөр 41.000 түхэриг, гүрэнэй урьhаламжын облигациаар 70.900 түхэриг суглуулhан Улан-Удэ городой Железнодорожно районой осоавиахимай члецүүдтэ минии ахадүүгэй амар мэндэ ба Улаан Армиин баясхалан хүргыт.

И. СТАЛИН.

Москва, Кремль

Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал нүхэр СТАЛИНДА

Берлинэй оршонуудта фашистнуудые бута сохижо байhан Улаан Армиингаа илалтануудаар зоригжоhон «Заготживсырьегой» Бурят-Монголой конторын хүдэлмэришэд, албахаагшад ба ангуушад «Бурят-Монголой ангуушан» гэжэ танк бүтээлгэдэ 48.026 түхэриг, Баргажанай өрхим шартай 7 булга ба 8 үнэгэ Улаан Армиин фондо тушааба. Зөөри суглуулга үргэлжэлhөөр.

Манай зөөрсэр бүтээгдэhэн танк фашистскэ бузар булайнуудые өөрынь нүхэн соо эсэслэн бутасохилгодо туhалаг лэ.

Манай вождь ба багша, манай ороной зол жаргалай түлөө олон олон жэлдэ ажаhуухые хүсэнэбди.

«Заготживсырьегой» Бурят-Монголой конторые эрхи[лэгшэ]
СТРЕЛ[ОВ]
Парторганизациин секр[етарь]
МОРДЕ[ЕВ]
Группкомой түрүүлэгшэ
БОЛОН[ЕВ]

Улан-Удэ.

„Заготживсырьегой" Бурят-Монголой конторые эрхилэгшэ нүхэр СТРЕЛОВТЭ Парторганизациин секретарь нүхэр МОРДЕЕВТЭ Группкомой түрүүлэгшэ нүхэр БОЛОНЕВТО

«Бурят-Монголой ангуушан» гэжэ танк бүтээлгэдэ 48.026 түхэриг мүнгэ, булганай ба үнэгэнэй арhа суглуулhан «Заготживсырьегэй» Бурят-Монголой конторын эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэдтэ, албахаагшадта ба ангуушадта минии ахадүүгэй амар мэндэ ба Улаан Армиин ба[ясха]лан хүргыт.

И. СТАЛ[ИН]

Шүүмжэлэлгын туг доро үнгэрбэ

(Сэлэнгын аймагай партконференциhээ)

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. (Телефоноор абтаба). Байтша оной мартын 10—11-нэй үдэрнүүдтэ аймагай XIV партийна конференци боложо ВКП(б)-гэй айкомой тоосоото элидхэлые зүбшэн хэлсэбэ. Партиин айкомой хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Шевченко хэбэ.

Тус аймагай колхозууд сэрэгэй 1943 — 44 онуудта хүдөө ажалай продуктнуудые гүрэндөө уялгата ёhоор тушааха түсэбүүдээ амжалтатайгаар дүүргэжэ, героическа Улаан Армидаа туhаламжа үзүүлhэн байгаа. Түрүү колхозууд—Тельманэй, Куйбышевэй нэрэмжэтэ, «Авангард» болон бусад колхозууд гүрэнэйнгөө үмэнэхи уялгата түлбэринүүдые саг болзор соонь дүүргэхэhээ гадна, үндэр баян—илалтын ургаса туйлаха, социалистическэ мал ажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсөөбые дүүргэхэ талаар бага бэшэ амжалта туйлаhан байна.

—Тоосоото үе сэю үргэн ниитэ колхознигуудай дунда ажалай жаяг заршам нилээдгүй хатуу боложо, тэдэнэр хадаа Эхэ оронойнгоо үмэнэхи уялгануудые дүүргэлгэдэ харюусалгатайгаар хандадаг болоо. Мүн энэ үе соо колхозуудай эмхидхэлэй талаар нилээдгүй бухэжэбэ.—гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Мүн гүрэнэй болон нютагай ажаүйлэдбэриин предприятинууд үйлэдбэриингөө түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэhэн байна. Жэшээлхэдэ, Зүүн-Сибириин түмэрзамай 5-дахи таhаг, Галуута-нуурай загаhанай завод, 7-дохи дистанци гэхэ мэтын ажаүйлэдбэриин предприятинууд гүрэнэй түсэбүүдые саг болзор соонь үлүүлэн дүүргэhэн байха юм. «Боевик» гэжэ олзоборилгын артель үйлэдбэриингээ түсэбые эрхим hайн шанартайгаар саг болзор соонь дүүргээ.

Энэ үе соо аймагай колхоз болон предприятинуудай дэргэдэ 11 партийна эхин организацинууд шэнээр эмхидхэгдээ. 195 хүнүүд ВКП(б)-гэй члендэ, 171 түрүү стахановецууд партиин членэй кандидатта абтажа, партийна организацинууд өөhэдынгөө хүдэлмэриие арад ниитэтэй улам нягтаар холбон ябуулдаг болоо. Олонхи коммунистнууд өөhэдынгөө идейно-политическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлхэ талаар бага бэшэ хүдэлмэри хэhэн ба хэжэшье байна. Мүнөө томо-томо предприяти болон колхоз, МТС-үүдэй дэргэдэ үдэшын партийна hургуулинууд нээгдээд, хүдэлмэреэ эмхитэй гуримтайгаар ябуулжа байха юм.

Тиибэ-ябабашье аймагай партийна организациин хүдэлмэридэ дутуу дунда зүйлнүүд ahала олон. Түбхын түрүүндэ, ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй шиидхэбэри соо тэмдэглэгдэhэн дутуу дунда зүйлнүүд тус партийна организациин хүдэлмэридэ бии. ВКП(б)-гэй айком, аймисполком, АЗО болон колхоз ба МТС-үүдэй дэргэдэхи партийна эхин организацинуудай анхарал оролдолгоёо багаар гаргаhан дээрэhээ аймагай колхозуудаар малай хоролто ехэхэн болоо.

Мал ажалдаа үбhэ тэжээл, дулаан байра саг болзор соонь бэлдэжэ шадаагүй дээрэhээнь гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ 1000 гаран адуу морин, 3000 гаран өбэртэ мал, 7.000 үлүүтэй хони ямаан хоролтодо орohон байна. Орооной кампаниие эмхитэй гуримтайгаар үнгэргөөгүй дээрэhээ малай hубайраха ябадал аймагай олонхи колхозуудта үзэгдэнэ.

Аймагай эгээн томохон колхозуудай нэгэн болохо Сталинай (Загастай), Карл Марксын (Юрөө) нэрэмжэтэ, «Улаан Темник» колхозуудаар малай хорохо болон hубайрха ябадал тэп ехэ. «Коммунизм», «Большевик», «Социализм», Сталинай (Селендума) нэрэмжэтэ колхозуудаар малай үбэлжэлгэ хангалтагүй үнгэргэгдэжэ байна. Үбhэ тэжээлээр дутаха ябадал үзэгдэнэ. Тэд эндэхи партийна организацинууд, тэдэнэй коммунистнууд болбол энэ дутуу дунда зүйлнүүдээ усадхахын түлөө эмхидхэлэй хүдэлмэри, түбхын түрүүндэ, партийно-политическэ хүдэлмэри шанартай hайнаар хэжэ шадаагүй байшоо. Аймисполком, АЗО болон тэдэнэрэй зоотехническэ-ветеринарна хүдэлмэрилэгшэдэй зүгhөө оперативна хүтэлбэри ба туhаламжа хэгдээгүй байгаа.

ВКП(б)-гэй айкомой тоосоото элидхэл тушаа хамта дээрээ 22 хүн үгэ хэлэбэ. Тэдэнэр халаа партиин айкомой, аймисполкомой болон тэдэнэрэй таhагуудай хүдэлмэридэхи дутуу дунда зүйлнүүдые нюур сахингүй ш[…] жэлжэ элирүүлбэ.

—hүүлэй үедэ партиин ай[…] аймисполком болон АЗО-гэй […] hөө оперативна туhаламжа […] колхоз абаагүй. Эдэнэрэй з[…] хүдэлмэрилэгшэд гансахан […] hаар хүтэлбэри үгэдэг за[…] Тиимэhээ аймагай эгээн […] болохо колхоз малажал үс[…] рилхэ талаар ехэхэн гээг[…] ороод байна,—гэжэ Стал[…] нэрэмжэтэ колхозой партбю[…] секретарь нүхэр Нимаев ха[…]

Аймаг соогоо эгээн гээг[…] «Красный Чикой» колхозой […] тийна эхин организациин се[…] тарь нүхэр Галсанов бо[…] колхозуудай хүтэлбэрилэгш[…] түргэ-түргэнөөр hэлгэдэг т[…] тогтожо хэлээ. Тэрэ тон х[…] ба хоротой арга байна. К[…] зойнгоо бухы хүдэлмэритэй […] нилсаагүй байтарынь ондоо […] томилжорхидог байна. АЗО-гэй […] теринарна болон зоотехническ[…] рим хүдэлмэрилэгшэд мала[…] тушаа өөhэдынгөө анхарал о[…] долгые нюдэ далдалхын ту[…] харуулаад лэ хизаарлаш[…] ябадалые элирүүлэн эрид ш[…] шүүмжэлбэ.

Аймисполкомой түрүүлэгшэ […] хэр Шагдыров аймагай сове[…] органуудай хангалтагүйгөөр […] дэлмэрилдэг ябадалые шүү[…] лэн хэлэхэ зуураа нютагуу[…] партийно-советскэ органу[…] ээлжээтэ зорилгонуудые т[…] хойлбо.

Партийна конференци н[…] сахингүйгөөр большевис[…] шүүмжэлгэ хэжэ партийна о[…] низациин хүдэлмэридэхи д[…] дунда зүйлнүүдые элирүүлээ. […] дурсагдаhан дутуу дунда зүйл[…] лые ойрын сагаа усадхаха […] жээ-ябуулгануудые хараа[…] дэлгэрэнгы шиидхэбэри парт[…] конференцидэ хабаадалсагша[…] гэн дуугаар баталан аб[…] ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэ[…] хангалтатай дээрэ тоолоод, […] тиин айкомой шэнэ соста[…] hунгаба.

Нүхэд Будаев, Шевченко […] Халтанов гэгшэд ВКП(б)-гэй […] комой секретарьнууд болон […] гагдаба.

Партийна конференци […] ВКП(б)-гэй обкомой хоёр[…] секретарь нүхэр Б. Лобе[…] байлсаба.

Б. ТЫЛЫКОВ

[БМ]АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

[О]лон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын алдар“ гэжэ орденууд ба „Эхын медаль“ гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

[С]ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын [...] Указай үндэһөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаха ёһотой:

[ЕС]ЭН ХҮҮГЭДЫЕ ТҮРЭһЭН БА ХҮМҮҮЖҮҮЛһЭН ЭХЭНҮҮДЫЕ

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ НЭГЭДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

[1.] АЛЕКСЕЕВА Татьяна Пет[ро]вна—Тарбагатайн аймагай [Тарб]агатайн сельсоведэй «Гигант» [кол]хозой колхозница.

[2.] ПАРОМОНОВА Анна Дмит[рие]вна—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.

3. ТРИФОНОВА Ефросинья Моисеевнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.

НАЙМАН ХҮҮГЭДЫЕ ТҮРЭһЭН БА ХҮМҮҮЖҮҮЛһЭН ЭХЭНҮҮДЫЕ

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ ХОЕРДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

[1.] ВАСИЛЬЕВА Февронья Его[ро]вна—Тарбагатайн аймагай [Ку]палейн сельсоведэй «Побе[да]» колхозой колхозница.

[2.] ГРИГОРЬЕВА Капиталина [...]новнае—Тарбагатайн аймагай Тарбагатайн сельсоведэй [«Кра]сная заря» колхозой колхоз[ница].

[3.] ГОРБАТЫХ Фитинья Яков[ле]вна—Тарбагатайн аймагай Эхэ-Купалейн сельсоведэй «Серп ба Молот» колхозой колхозница.

4. ЕФИМОВА Просинья Ермолаевнае—Тарбагатайн аймагай Тарбагатайн сельсоведэй «Красная заря» колхозой колхозница.

5. КРАСНОВАЕВА Епистимья Лазаревнае—Тарбагатайн аймагай Эхэ-Купалейн сельсоведэй «Победитель» колхозой колхозница.

ДОЛООН ХҮҮГЭДЫЕ ТҮРЭһЭН БА ХҮМҮҮЖҮҮЛһЭН ЭХЭНҮҮДЫЕ

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ ГУРБАДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

[1.] БОБЧИНСКАЯ Александра [Се]ргеевнае—Улан-Удэ городой [Желе]знодорожно районой гэрэй [эзэн] эхэнэр.

[2.] ДАВЫДОВА Марфа Романов[на]—Тарбагатайн аймагай Тарбагатайн сельсоведэй «Гигант» колхозой колхозница.

[3.] ИВАНОВА Агафья Евста[фье]внае—Тарбагатайн аймагай Эхэ-Купалейн сельсоведэй «Серп ба Молот» колхозой колхозница.

4. НАЗАРОВА Евдокия Семёновнае—Тарбагатайн аймагай Эхэ-Купалейн сельсоведэй «Победитель» колхозой колхозница.

5. ЧЕБУНИНА Анна Екимовнае—Тарбагатайн аймагай Тарбагатайн сельсоведэй «Красный партизан» колхозой колхозница.

ЗУРГААН ХҮҮГЭДЫЕ ТҮРЭһЭН БА ХҮМҮҮЖҮҮЛһЭН ЭХЭНҮҮДЫЕ

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ НЭГЭДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

[1.] БАДМАЕВА Долгор Са[...]евнае—Ахын аймагай Орликска [сельс]оведэй «Улаан малчин» колхозой колхозница.

[2.] [М]АРИНА Анна Григорьевнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.

[3.] МАРТЕМЬЯНОВА Елизавета [...]новнае—Тарбагатайн аймагай Тарбагатайн сельсоведэй [«Гиг]ант» колхозой колхозница.

[4.] МАРКИНА Наталья Игнатьевнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.

5. НЕКЕМСКАЯ Наталья Нестеровнае—Ахын аймагай райпотребсоюзай центральна магазинай худэлмэришэн.

6. ТУЛУЕВА Норжоб Тогошеевнае—Ахын аймагай Орликска сельсоведэй Орлиг тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

[ТАБАН] ХҮҮГЭДЫЕ ТҮРЭһЭН БА ХҮМҮҮЖҮҮЛһЭН ЭХЭНҮҮДЫЕ

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ ХОЕРДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

[1.] АЛЕКСЕЕВА Татьяна Фёдо[ров]на—Тарбагатайн аймагай [Тарб]агатайн сельсоведэй «Гигант» колхозой колхозница.

[2.] АКИНФИЕВА Фекла Марков[на]—Тарбагатайн аймагай Тарбагатайн сельсоведэй «Красный [партиз]ан» колхозой колхозница.

[3.] АНТЮШИНА Анастасия [...]внае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн [эхэнэр].

[4.] БУДАЕВА Долгор Лопсанов[нае]—Ахын аймагай Сой-культурбайшангай худэлмэрилэгшэ.

[5.] КОСТОРНОВА Пелагея Ти[...]вна—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн [эхэнэр].

6. КРАЙНОВА Анна Константиновнае—Городок городой гэрэй эзэн эхэнэр.

7. ЛИТВИНЕНКО Марина Фастовнае—Тарбагатайн аймагай Тарбагатайн сельсоведэй «Гигант» колхозой колхозница.

8. МОЛЧАНОВА Марфа Тимофеевнае—Баргажанай аймагай Баргажанай сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

9. РУШАКОВА Александра Назаровнае—Ахын аймагай райпотребсоюзай худэлмэришэн.

10. СПИРЕНКОВА Анна Александровнае—Городок городой электростанциин худэлмэришэн.

[БМ]АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Г. ЦЫДЕНОВА.

[БМ]АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин уялгые дүүргэгшэ В. МОНКЕТОВ.

[Улаа]н-Удэ. Соведүүдэй Байшан. [194]5 оной мартын 13.

ҮРҺЭЭ ХААЖА ДҮҮРГЭЭ ГҮТ?

Доторойнгоо ресурснуудые хэрэглэжэ дутаһан үрһэеэ хүсэлдүүлхын түлөө

Иимээр хандажа болохогүй

ЗАИГРАЕВО. (Манай корреспондентһээ). Хабарай тарилгын болзор удэр ерэхэ бури эйргэжэ байна. Гэбэшье, эндэхи колхозууд өнө шухала худэлмэридэ хангалтагүй бэлэдхэлтэй байха юм. Аймагай колхозууд тарилгада эгээл шухала хэрэгтэй үрһэ хааха түсэбөө болошогүйгөөр унжагайруулна. Доодо-Илькын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз аяар мүнөө хүртэр арайхан 85 центнер үрһэ хааба. Тэрэшэлэн «Красный опытник», Усть-Курбын сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ, «Оборона» колхозууд үрһэнэй фонд байгуулха түсэбүүлээ дүүргэхэ ягаашьедүй байха юм.

Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз үрһэ хаалгаа унжагайруулхатаяа хамта тарилгада бэлэдхэлэйнгээ бусад худэлмэринүүдые болошогүйгөөр унжагайруулжа байна. Убэлэй агротехническэ хэмжээябуулгануудай нэгэшье зүйл энэ колхоз дүүргээгүй. Худөө-ажалай машина зэмсэг болон хомут-тоногуудай заһабари хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Мартын 10-ай мэдээгээр аймагай 24 колхозой ороймоо 4-нь үрһэ хааха түсэбөө дүүргэһэн байба. Тиихэдэнь бэшэ колхозуудынь хахатлаашьегүй шахуу байха юм. Тарилгадаа хүрхэ үрһэгүй һула һууһан байбашье энэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд доторойнгоо арганууды бүрин хэрэглэхэ хэмжээнүүдые абанагүй.

Үрһэ хааха шухала худэлмэридэ иимэ хайша хэрэгээр хандажа болохогүй. Өөһэдөө үрһэ олоогүй колхозуудта ондоо тээһээ ямаршье туһаламжа үгтэхэгүй байһыень эдэ колхозууд мэдэхэ зэргэтэй.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗУУДААР НАГ ШЭБХЭ ШЭРЭХЭ, ҮНЭҺЭ СУГЛУУЛХА ТҮСЭБҮҮДЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ТУХАЙ БМАССР-эй НАРКОМЗЕМЭЙ МЭДЭЭН

1945 оной мартын 10.

Аймагууд	Наг шэбхэ шэралга (процентэ-р)	Үнэһэ суглуулга (процентээр)
Түнхэнэй	94,3	78,0
Закаменай . . .	93,6	91,6
Байкал о-Кударын	89,3	72,6
Хэжэнгын	87,0	50,3
Кабанскын . . .	82,7	48,4
Сэлэнгын	82,0	57,2
Зэдын	76,9	69,3
Иволгын	73,6	70,3
Хориин	70,0	66,2
Мухаршэбэрэй .	69,4	69,2
Прибайкальска .	66,1	61,4
Баргажанай . .	63,2	80,4
Бичурын	63,0	64,4
Тарбагатайн . .	62,2	36,0
Яруунын	55,9	75,6
Зан район . . .	51,9	43,7
Кударын	5[...],3	59,6
Хойто-Байгалай .	4[...],7	32,4
Курумканай . . .	49,0	44,5
Кяхтын	43,6	56,7
Баунтын	4[...],2	20,0
Хамта . .	69,8	60,7

Ахын аймагһаа мэдээн абтаагүй.

Доторойнгоо арганудые бараниинь хэрэглэхэ

ХЭЖЭНГЭ. (Телефоноор абтаба). Үнгэрэгшэ жэлдэ үндэр баян ургаса хурааһан аймагай түрүү колхозууд гүрэнэйнгөө урдахи уялгануудаа саг болзор соонь дүүргээд, тарилгадаа бардам хүрэхэ үрһөө хааха сэбэрлэбэ. Доодо-Худанай сомоной «Октябрь» колхоз 735 центнерэй орондо 750 центнер хүрэнгэ хааха тарилгын кондицида хүргөө. Дээдэ-Худанай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 821 центнер сэбэр үрһэ хааха түсэбөө 100 процент дүүргэһэн байна. Мүн «Майн 1» колхоз бардам хүрэнгэтэй болонхой. Хэжэнгын сомоной Сталинай, Доодо-Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд үрһэ хааха түсэбүүлээ һаяар дүүргүүтэй байна.

Тельманай, Энгельсын нэрэмжэтэ колхозууд хоёрдохи гурбадахи сортын таряа андалдажа сэбэр үрһэтэй болохо хэмжээнүүдые ябуулжа байха юм.

Гэбэшье, аймагай элон[х]ой колхозууд үрһэ хааха түсэбүүдээ дүүргэхэ ягаашьедүй байһаар. Дунда-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз 1190 центнерэй орондо оройдоо 300 центнер үрһэ хааһан байха юм. Тэрэшэлэн Дээдэ-Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ, «Комсомол» колхозууд үрһэнэй фонд байгуулха түсэбүүдээ оройдоо 25—30 процент дүүргэһэн байна.

Гадна, хүрэнгэ хаалгаар гэгдэжэ ябаһан элэ аймагууд бии байгаа таряагаа тон удаанаар шанар муутайгаар сэбэрлэжэ байха юм. Үрһэ хааха, сэбэрлэхэ худэлмэриие унжагайруулжа байһан ябадалда эсэс табиха шухала.

Тарилгада хүрхэ үрһэгүй байһан колхозууд доторойнгоо аргануудые бараниинь хэрэглэхэ шухала хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

Г. СИБИДАНОВ.

Үрһэ хаалга шамдуулха

КАБАНСК. (Телефоноор абтаба). Аймагай 10 колхоз кондиционно эрхим шанартай үрһө хааха тарилгадаа бэлэн болоод байна. Тэрэнэй тоодо «Путь Социализма», «Красное знамя», «Байкал» Молотовой, Чкаловай нэрэмжэтэ колхозууд бии. Энэ колхозуудай хааһан үрһэн лабораторида бүгэдэ шалгуулаа.

Мартын 10-най мэдээгээр аймагай колхозууд хаагаад байһан 10.940 центнер үрһэнэйнгөө 10.593 центнерынь сэбэрлэнхэй байна. Дээрэхи тоо харахада Кабанскын колхозуудаар үрһэ хаалга тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһаниинь элирнэ. Үрһэ хааха түсэбөө дүүргэхэ ягаашьедүй байһан колхозууд олон аал, мүнөө хүртэр доторойнгоо арганудые элсүүлхэ ямаршье хэмжээ хараалалгүй тэнгэри өөтэ хаража хоохоор һууханы гайхалтай. Посольска сельсоведэй «Красноармеец», Кабанскын сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ, Творогово сельсоведэй «Победа» колхозууд үрһэ хааха түсэбүүдээ оройдоо 30—42 процент дүүргэһэн аад, тарилгадаа хүрхэ хүрэнгэ олохын түлөө юушье хээгүй байха юм.

Кабанскын колхозууд үрһэ хааха түсэбөө дүүргэхэ шадаха бүхы аргатай байгаа. Теэд, энэ эгээл шухала хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаһан ляарэһээ мүнөө болоходо иимэ байдалда тохёолдоод байна. Хэрбээ эдэ колхозууд халуун намарһаа хойшо обин хамаха, колос түүхэ, сохилгоһон таряа дахин согихо гэхэ мэтын хэмжээнүүдые абааһаа хүрэнгэлөө нилээдгүй нэмэри болохо таряа олохо байгаа. Теэд хүряалгын дүүрэһэнһээ хойшо иимэ хэмжээнүүд үнгэргэгдөөгүй байха юм.

Эрхим шанартай үрһэ хааха, хүрэнгын фонд байгуулха түсэбөө заатагүй дүүргэхын түлөө аймагай колхозууд бүхы аргаа хэрэглэхэ уялгатай.

А. КАПУСТИН.

Шанар муутайгаар сэбэрлэнэ

Үрһэ шалгаха лабораториин шэнжэлэлгээр Иволгын колхозууд хүрэнгөө шанар муутайгаар сэбэрлэжэ байна. Олонхи колхозуудай шалгуулһан үрһэнэй таряан тарилгын кондицида хүргэгдөөгүй байжа дахлад сэбэрлэгдэхэ болобо.

Молотовой (Иволгын сельсовет), Ленинэй (Каленовско сельсовет), Ворошиловай нэрэмжэтэ, «Осоавиахим» колхозууд үрһэ хааха түсэбүүлээ мини 15—25 процент дүүргэһэн байха юм. Гадна, эдэ колхозууд хүрэнгыгөө таряа оройдоо нэгэ дахин хиидхэжэ сэбэрлэһэн дээрэһээ лабораторида гелүүлһан байна. Тэрэшэлэн хүрэнгэ сэбэрлэхэ худэлмэри эндэхи олон колхозууд хангалтагүй. һүүлэй үдэрнүүдтэ таряа сэбэрлэхэ графигаа дүүргэһэн колхозууд тон үсөөн байна.

Үрһэнэй фонд байгуулха, тэрэниие сэбэрлэхэ түсэбөө дүүргэжэ кондиционно сэбэр хүрэнгэ бэлэдхэхэ хэрэгтэ Иволгын колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд эрид хэмжээнүүдые хараалагүй байһаар. Тиимэһээ эндэ үрһэ хааха, эрхим шанартайгаар сэбэрлэхэ ябадал холо хангалтагүй байха юм.

Д. ЖАПОВ.

(Үргэлжэлэл. Эхинииинь «Б. М. Үнэнэй» мартын 7, 8, 10, 11, 13 ба 14-эй номернуудта).

Байкалай эрьеын
байсанууд жадатан зурыжа
Баргузин һалхинда
шэрбүүлэн хатуужан мүлирнэ.
Һүниин хабхарта
партизан отряд жэрыжэ,
Һэлмын баряулнууд
гууляараа сэнтэн хүлэрнэ.
Үбгэн буурал
баабай Каландарашвилли
Үндэр Кавказ
Эльбрусаа эндэ һанана.
Үнэн хэрэгэй түлөө
сүлэгдөөд, энэ Сибириие
Өөрөө орлоожо
сүлөөлхэ гэжэ ябана.
Үглөө эртээр
тодхорто дайсаниие угтажа
Мүнлаа түлан
сохилдохо гэлдэбэ.
Комиссар Балтахинов
унаһан боецые магтажа
Хурса үгөөр
юрөөн байжа хэлэбэ:
«Эй лайша нүхэд!
Малгаяа абагты!
Эрхим нүхэрэйнгөө
энхэ дурасхаал хүндэлэе!.
...Агуу хэрэгээ
эсэстэнь хүргэнгүй гээгдэһэн
Арадай геройн
дурасхаал эгүүридэ мүнхэлэе!
Баатарай замаар
ябаһан энэ нүхэрнай
Баатар зориг
бидэндэ үшөө нэмэнэл.
Эдир наһаяа
эгтээ дөмы үнгэргөөгүй,
Эрелхэг далайсаар
эршэтэ һэлмымнай шэмэнэл.
Булад хатуу
большевик нүхэр бөлэй лэ.
Бурят зоной
болол, дууниинь болог даа!
Александровска централһаа
миниие сүлөөлһэн
Ород тэмсэлшэдэй
нэгэн юм һэн, халаг даа...
Зай, иигээд
Дайсан хараяа хяргахаяа
Замай холоруу
мордохо саг тулаа.
Ажабайдалаа
гартаа абажа яргахаяа
Ами наһаяа
гамнахагүй саг болоо!
Элбэгээр шуһан адхархай,
Энээнгүйгөөр
Эрхэеэ гартаа
эзэлэн абахын аргагүйл.
Эрын үхэлөөр
унаһан тэмсэлшын хүүр дээр
Эреэн нюдэеэ
хайлуулһанай хэрэггүй.
Иимэ хубида
хүртэһэн энэ баатар
Эдир наһаяа
хайрлажа ябаа бэшэл.
Наранай гарахада
нарһан модоной орой
Наһантаяа сасуулан
хаража ябаа гээшэл!
Эй, дайша нүхэд!
һэлмээ һугалагты!
Эрхим нүхэрэйгөө
һүүлшынь замые гаргая!
Дүрөө дээрээ
сэхэ бодон ёһологты!
Дүлэтэ тангариг
хүүр дээрэнь үргэе!
Семеновтэниие
Байкалай үмэнэһөө сэбэрлэхээ
Шэнэ дуугаа татан
урагшаа дабшаеы!
Арадайнгаа заяа
арюун сэхээр дүүргэхээ
Атаман хэргэмтэниие
алхам бүридэнь сабшаеы!...»
Халуун, үргэн
хабтагай өхэ тала
Хатарша моридойнь
хүл доро тунана.
Каландарашвиллиин
хонгёо дуун али,
Харгын ута
Номгон далайруу һунана.

IV. Военкомой үхэл

1.
Жабартай, хатуу,
түмэр шэнги һүни.
Жаргал үхэл хоёроор
зүрхэн лугшана.
Ангарай аймагта
арьяатан бүри галзуурна,
Алдарта военком
ардаг морёо таталуулна.
Хүйтэн февраль
хүлэрэн уухилан сэнтэнэ,
Хүлэй үзүүр
хайран хазан шэмхэнэ.
Бордоһон февраль
бүдантан манатан хононо,
Военком Павелай
бэрбэ хасар жэм гэнэ.
Ангара—дүүхэй
инаг дурандаа дэлбэрнэ.
Военком—Хээр
өлүүр дээрэнь хүльбэрнэ,
Ангара—дүүхэй
военком хүбүүндэ дурална,
Агтын аман
айл тээшээ хатуурна.
Үбэлэй сэлмэг, тэнгэриин
һонор шэхэндэ
Һыхэ шэнгеэр
гуулин һара һанжана.
Нохой, шонын
һүрэглэхэ галзуу хирэндэ
Нютагай бандит
айлай хуһамаг тоншоно.
Залуу һамгыень
забхай бандит баһажа,
Һапаан сэдьхэлдэнь
һара наран хиртэнэ.
Комиссар хуряахынь
ами наһаар айлгажа
Хирэгүй дурыень
буляаха гэжэ шэртэнэ.
Һаймһар хара
һанлай баян шэшэржэ,
Һүни бүхэндэ
Павелай гэрые абяархана.
һүүлшынгээ аминда
хахан сасан нэтэржэ.
Һүртэ военкомой
«һүнһэндэ» горьтон тамшаархана.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

„Улаан Эрхирик" артель урган хүгжэжэ байна

«Улаан Эрхириг колхоз республика соогоо түрүү колхозуудай нэгэндэ тоологдодог. Энэ колхозой тарилгын талмайн ехэнхи хубиие овощь, хартзабхын культура эзэлдэг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ колхоз баян ургаса хуряажа Заиграй дотороо түрүүлбэ. Орденто нүхэр Намцарай Цыдыповэй хүтэлбэрилдэг огородно бригада агротехническэ заабаряар бүхы хэмжээ-ябуулганuудые хөжэ, үнгэрэгшэ жэлдэ колхоздоо 1.500.000 түхэриг олзо оруулаа. Бүхы дээрээ тус колхоз нёдондо 2.389.475 түхэриг сэбэр олзо оруулһан байна.

Жэлэй тоосооной ёһоор нэгэ ажалта үдэртэ 14 түхэриг мүнгэн хүртөө. Колхознигууд Елизар Кауров 1944 оной туршада бүлэнэртэеэ хамта 1.132 ажалта үдэр оложо 15.848 түхэриг, Вадамба Банжуров бүлэнэртэеэ 983 ажалта үдэр олоод 13.762 түхэриг абаһан байна. Эдэ мэтэ мянгаад ажалта үдэр олоһон бүлэнэр эндэ олон.

Энэ артелиин члену̇д республикын правительство болон ВКП(б)-гэй областной комитедэй хандалга бэшэгтэ харюу болгон тэбшо уялгануудые абажа, социалистическэ мүрысөөндэ оролсохо-доо абаһан уялгаяа алдарта ойнгоо үдэртэ арюунаар дүүргэһэн юм.

Ерэхэ хабарай тарилгата хаһа соонь бэлэдхэжэ, хүсэн түгэс болоод байна. Мүнөө үндэр баян ургаса хуряахын түлөө агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэһөөр.

Модобэлэдхэхэ гүрэнэй түсэб 85 процент дүүргэгдэнхэй. Модобэлэдхэлшэд нүхэд Зугдар Гураев, Гонгор Цыдыпов, Жадамба Мункуев ба бусад ажалай үндэр бүтээсэ үдэр бүхэндэ түйлажа, даалгабарита нормонуудаа 100—130 процент хүртэр дүүргэнэд.

Дээрэхи артелиинхид республикын алдарта ойтой дашарамдуулан танкова колонно байгуулгада 70.000 түхэриг суглуулжа ... нэй банкда оруулаа. Кол... луговод Ж. Раднаев—1000 т... риг, хонинной товарна фе... даагша нүхэр Б. Найдано... 1000 түхэриг, колхознигууд ... Эрдынеев, Д. Цыбиков гэ... 1000—1000 түхэриг ору... байна.

Сэрэгэй албахаагшадай ... нэртэ болон эсэгэ ороноо ... гаалгын дайнай инвалид... ехэ туһаламжа хү... юм. Үнгэрэгшэ жэлэй тур... 10 гаран шэнэ гэрнүүд ба... жа, тэрээн соонь сэрэгэй ... бахаагшадай бүлэнэр, эсэгэ ... ноо хамгаалгын дайнай ин... дууд бүлэнэртээ оронхой.

Мүн энэ жэлдэ 10 гэр ш... барихаар модо хэрэгсэл бэлэд... байна. Сэрэгэй албахаагш... бүлэнэртэ хубсаһа, хунар ... 17 паар валенка, 95 це... элеэ хоолой зүйл, 15.800 ... риг мүнгэн үгтэһэн, 200 ... метр түлишэ, үмсынь мал... центнер тэжээл бэлэдхэг... байна.

Колхознигууд культурна б... сон ёһоор ажаһуудаг болоо. ... тооной газетэ, журналнуудые ... хижа уншана.

Бурят-Монголые сүлөөлһ... хойшо 25 жэлэй ойдо зорюул... комсомолецуудай хүсөөр «Ба... гэжэ зүжэг табигдаһан, ур... болон мүнөөнэй уран гоё ду... бэлэдхэгдэһэн байна. Мүн ... хүнэй хабаадалгатайгаар ша... турнир эмхидхэгдэһэн, 4 ... хабаадалгатай бурят ... «харбалдаан» гэжэ наада... «Арбижал» колхозойхидтой ... наадахаар бэлэдхэгдэбэ.

«Улаан Эрхириг» колхоз ... лай эмхидхэлые һайнаар таб... бүхы ажалаа бүхэжүүлэн ... жөөнэ. Эдэ амжалтануудые ... колхозой члену̇д имагтал ... тэйгээр хүдэлмэрилжэ түй... байна.

Ц. ЦЫРЕМПИЛ...

Баруун Европодохи дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, мартын 13. (ТАСС). Союзнигуудай экспедиционно хүсэнүүдэй верховно командованиин штабай мэдээсэл сээ хэлэгдэхэнь хадаа Рейн лээрэхи союзнигуудай хүүргэ шадарай бүхэжүүлгэ бэлбол мүнөө гүн хударaa 6,2 километр, фронт хударaa 16 километр болоо. Тус бүхэжүүлгын Гоннеф ба Геннинген гэдэг хоёр заха дээрэ байлдаанууд боложо байна. Дайсанай эсэргүүсэлтэ шангадажа эхилээ, гэбэшье тэдэнэй артиллерийскэ буудалгын эршэм һуларжа байна.

Лаахерзее гэдэг нуурай хажуудахи мэшээг сээ байһан немецкэ частьнууд угы хэгдэжэ байна. Мүнөө союзнигууд Кохен Рейле хоёрой хоорондохи 16 километр хэһэг газаргүйгөөр Мозель мүрэнэй бүхы хойто эрьеые хиналтадаа барижа байна.

Трирһээ зүүн-хэйшоо союзнигууд Риое эзэлээд, километр хахад урагшаа дабшаба.

Саарбрюккенэй оршондо Гардтска хадануудта дай... бага зэргын атаканууд гэд... сохигдоо.

Мартын 11-дэ союзни... 4.980 хүнүүдые плендэ аба...

Харюусалгата редактор
Ц. Г. ГАЛСАН...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ. ул. Ленина, 35. ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—23. АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23. отделов: партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03, писем переводов—6-03 (2 зв:); об'явлений—2-62 (2 зв.).

Н—00301 Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5500.